

STRASIDLÁŘ

MEZI NÁMI ČERTY

HYNEK
KLIMEK

ILUSTRACE
ZDEŇKA
ŠTUDLAROVÁ

GRADA®

Hynek Klimek

STRAŠIDLÁŘ

Mezi námi čerty

Ilustrace Zdeňka Študlarová

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5817. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová
Jazyková úprava Petra Honsová
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Grafická úprava a sazba Jan Šístek
Počet stran 64
První vydání, Praha 2015
Vytiskla tiskárna FINIDR s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2015

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

ISBN 978-80-247-5399-7

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-9047-3 (ve formátu pdf)

ISBN 978-80-247-9048-0 (ve formátu epub)

OBSAH

Průvodce se představuje	5
O Čertově strouze	8
O zápasech poustevníků s čerty	12
O čertím stolku	17
Jak ševci, kovář a jiní zápolili s čerty	21
O rytíři, který přelstil d'ábla	25
O čertech, co byli kuchaři v kláštorech	27
Jak se čertům nezdařil pekelný záměr s přehradou	30
O d'áblovi hrajícím na violu	32
Jak svatá Barbora předvedla vrh čertem	36
O čertovi, který se přepočítal	39
Jak čertům kazili záměry kohouti	41
O čertech v podobách zvířat	49
O trestajících čertech	53
Kde ještě zanechali čerti po sobě stopy	62
Vypravěč se loučí	64

PRŮVODCE SE PŘEDSTAVUJE

Jmenuji se Matouš a jsem poustevník. Nebudu vám ovšem povídat o sobě, budu vám vyprávět o čertech. My poustevníci s nimi máme veliké zkušenosti. Však i mně se jeden pokoušel v mé poustevně v lese v Českosaském Švýcarsku nedaleko Hřenska otrávit život. Naštěstí nepochodil, ale o tom až později.

Doufám, že nejste zklamaní, že když ve Strašidláři konečně přišla řada na čerty, neujal se vyprávění přímo jeden z pekelníků. Nikomu z nich to bohudík nesaradilo a raději se obrátili na mne. Ještě by vám něco nalhali! Co jiného by se taky od čertů dalo čekat, když mají takovou ďábelskou povahu? To si pamatujte, a i kdyby se vám některý zdál hodný, nevěřte mu! Chce vás jen napálit a svést ke špatnosti.

Ale protože se čertům v dobrácké podobě podařilo vloudit do několika novodobých pohádek a pohádkových filmů, poněkud se zapomíná na ponaučení, které za našich prapředků znalo každé malé dítě: „Čiň čertu dobře a peklem se ti odmění.“ A tak tomu je!

Pokud totiž čerti někdy udělali pro lidi něco skutečně dobrého, pak to, že odnesli do pekla nějakého zlého člověka. Třeba nemilosrdného pána, lakomého zámeckého správce nebo

nafoukanou šlechtičnu. Anebo loupežníka, raubíře či jiného hrdlořeza, nenapravitelného zloděje nebo nepoctivého úředníka či soudce, který se nechával uplácet. Anebo třeba i starostu nebo radního, kteří podváděli, nedbali na prospěch obce a kradli z obecního majetku.

A některým čertům se taky podařilo udělat užitečnou věc úplnou náhodou. Tak to bylo i s čertem, který se v dávných dobách dostal až na Šumavu. Tehdy ještě byla téměř liduprázdná. Jen tu a tam narazil na pár samot, nějakou dřevařskou osadu nebo sklářskou huť. A nejednoho dřevaře či skláře se mu přitom podařilo svést k hříchům, když ho nalákal na zlato.

Jeho třpyt totiž už kdysi lidi zaslepoval, a když ho spatřili, zapomínali na dobré vychování, dosavadní život, plány a úmysly, a dokonce i na své rodiny. Začali myslet jen a jen na zlato, které se dalo najít v potůčcích, na horních tocích řek a místy ve skalách. Tam lstivý čert nastroval lidem do cesty malé zlaté valounky, a tak řada z těch, kteří je zahlédli a vzali do rukou, zatoužila po dalších. A pak už jim scházel jen krůček do pekla.

Ovšem jednou se tenhle proradný čert dostal v horách až na rozlehlou planinu, kde na žádného člověka nenarazil. Rozmrzele bloumal po pláních pokrytých hlubokým sněhem, dokud se úplně neunavil. V huňatém kožichu pak usedl

bez rozpaků do závěje. Měl v těle nastřádaný pekelný žár, a tak ho nezáblo. Jenže jak tak odpočíval, sníh pod ním tál a jeho čertí ocas se dostal až ke ztuhlé půdě, ke které přimrzl.

Čert potom nemohl vstát, až teprve když svůj ocas rozzlobeně popadl do pařátů a silně jím škubl, vysvobodil se. Ale svou oháňku vytrhl ze země i s pořádným drnem a ze vzniklé prohlubně začala prudce proudit voda. A tak se tenhle čert zasloužil o vznik pramene řeky Vltavy.

O ČERTOVĚ STROUZE

Čert, který se vydal ke královskému městu Písku, sázel na jistotu, že stejně jako v jiných městech a vsích, budou i mezi zdejšími obyvateli dozajista takoví, kteří kvůli vlastnímu prospěchu upíší duši peklu. A nemýlil se. Netrvalo to dlouho a na jednoho takového narazil. Čertovi stačilo posadit se v hospodě a naslouchat hovoru, který tam hosté vedli.

O pomluvy a vysmívání tam věru neměli nouzi, a tak čert, oblečený v šatech, jaké se tehdy nosivaly, jen bedlivě naslouchal a pečlivě si zaznamenával, kdo se čím prohřešil. Bylo mu ale jasné, že pomluvy a klevety by na peklo nestačily, a tak trpělivě čekal, až zaslechne něco opovážlivějšího. A dočkal se.

Jednomu ze stolovníků vypité pivo dočista rozvázalo jazyk. Přiopilý se u stolu svěřil, že by byl rád, kdyby se řeka Otava odklonila a tekla jiným korytem. A to jen proto, aby se zvětšila jeho pole, co má na břehu.

„A k čemu by ti byla větší pole? Vždyť už máš pěkně rozlehlá,“ namítl mu soused.

„K čemu?! To je hloupá otázka! Z větších polí bych měl přece větší užitek!“ opáčil neskromný sedlák.

„Ale vždyť jsi jeden z nejbohatších na celém Písecku. Copak nemáš dost? Proč chceš ještě další majetek? Beztak si ho s sebou do hrobu nevezmeš,“ vmísil se do hovoru další.

„Co mluvíš o hrobu? Za života si je třeba užívat! A tím víc si můžeš užít, čím víc na to máš!“ stál si na svém sedlák.

„Majetek a peníze nejsou všechno. Důležitější je přece spokojenost – a ta tobě schází,“ chtěl pokračovat jeho soused. Ale bohatý sedlák už ho neposlouchal.

„Užívat si, dokud je čas! Kdo ví, co bude po smrti. Bez váhání bych upsal duši čertu, kdyby odvedl řeku o kus dál,“ vedl si svou.

Jeho sousedi se po sobě podívali a shodně mávli rukou. Pokračovat v takovém hovoru už nechtěli. Zato čert se zaradoval. Počkal, až se sedlák zvedne k odchodu, a pak se k němu venku přidružil.

„Promiňte, že jsem vyslechl váš hovor, ale mohu vám nabídnout pomoc. Uměl bych zařídit to, o co stojíte. Dokázal bych odklonit řeku, abyste měl větší pole,“ řekl, jak nejzdvořileji dokázal.

„To že byste uměl?“ pronesl sedlák nedůvěřivě.

„A co jste zač?“ zahleděl se na čerta kalným zrakem.

„Inu, nechci vám nic nalhávat, a tak to řeknu bez okolků. Jsem čert. Ale jak jsem usoudil, vy se asi čertů nebojíte. V hospodě jste přece říkal, že byste bez váhání upsal duši čertu, kdyby vaši řeku odvedl o kus dál. Nu, tak mě tady máte a můžeme spolu uzavřít smlouvu. Vy mi podepíšete tenhle úpis, že až zemřete, má peklo nárok na vaši duši, a já za to odkloním Otavu do jiného koryta,“ nabídl mu čert.

Nato sedlák drahný čas mlčel. Párkrát nejistě přešlápl, rozpačitě hleděl k zemi, pak zase na čerta a přitom se drbal na hlavě.

„Hm, je to zajímavá nabídka. Věřu zajímavá. Mám teď ale trochu těžkou hlavu. Přece jenom jsem toho dost vypil a nedokážu si honem srovnat myšlenky. Víte co? Nejlepší bude, když za mnou přijdete ráno na statek, až se prospím,“ vymluvil se pro tu chvíli.

Tak čertovi nezbylo, než souhlasit. Byl si ovšem jistý, že mu sedlák nakonec na nabídku kývne. Ještě si nechal ukázat, kde bydlí, a poté se rozloučili.